

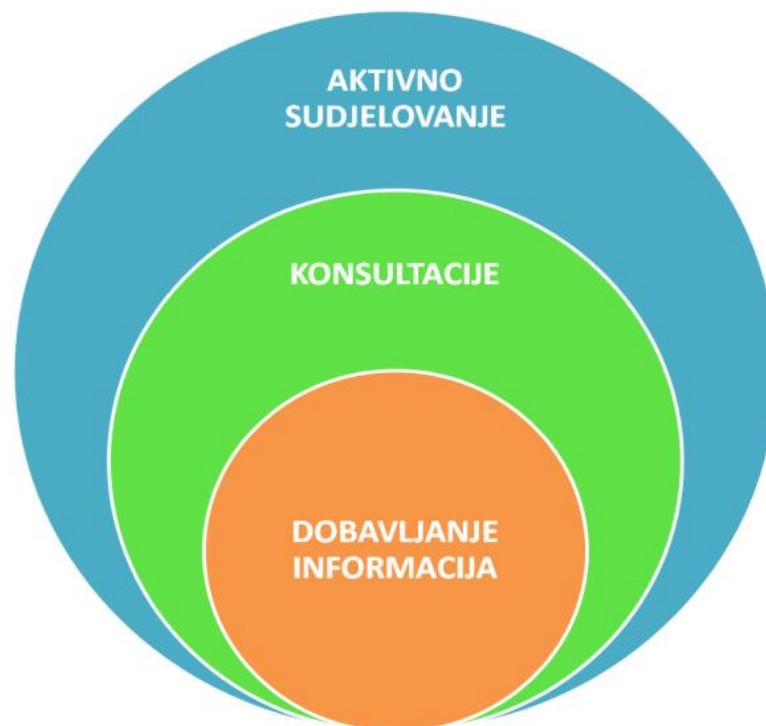
PLAN UPRAVLJANJA VODAMA

ZA VODNO PODRUČJE RIJEKE SAVE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

(2016 – 2021)

Prateći dokument br. 15

- Plan učešća javnosti -

SPISAK SKRAĆENICA I AKRONIMA

AVP Sava	Agencija za vodno područje rijeke Save
BiH	Bosna i Hercegovina
EU	Europska Unija
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
MPŠV RS	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske
MPVŠ FBiH	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH
MVTEO	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (BiH - nivo države)
ODV	(EU) Okvirna Direktiva o vodama
RBM	Upravljanje riječnim bazenima (River Basin Management)
RBMP	Plan upravljanja vodama vodnog područja (River Basin Management Plan)
SRBMP	Plan upravljanja vodama vodnog područja rijeke Save (Sava River Basin Management Plan)
ZoV (FBiH)	Zakon o vodama (FBiH)

LISTA KLJUČNIH TERMINA

EU WFD	Ovaj izvještaj	Zakon o vodama FBiH
River Basin	Sliv rijeke	Riječni bazen (sliv)
River Basin District	Slivno područje rijeke ili RBD	Vodno područje (distrikt)
River Basin Management Plan	RBM plan	Plan upravljanja vodama vodnog područja

SADRŽAJ

1	UVOD	5
2	KLJUČNI CILJEVI PLANA UČEŠĆA JAVNOSTI	6
3	ADMINISTRATIVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR	6
3.1	EU-ODV zahtjevi u pogledu učešća javnosti	6
3.2	Horizontalno EU zakonodavstvo	7
3.3	Pravni okvir u FBiH	8
3.3.1	Zakon o vodama FBiH.....	8
3.3.2	Strategija upravljanja vodama FBiH 2010-2022	8
3.3.3	Zakon o zaštiti okoliša FBiH.....	8
3.3.4	Uredba o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata	9
3.3.5	Podstrategija o načinu sudjelovanja javnosti u procesu implementacije EU Okvirne direktive o vodama u BiH.....	9
4	KLJUČNI AKTERI/SUDIONICI.....	9
4.1	Vladin sektor u BiH.....	9
4.1.1	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	9
4.2	Vladin sektor u FBiH	10
4.2.1	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	10
4.2.2	Agencija za vodno područje rijeke Save	11
4.3	Lokalne zajednice	13
4.4	Privreda/industrija	13
4.5	Ostali relevantni pravni subjekti u FBiH.....	13
4.6	Nevladin sektor u FBiH	14
4.7	Spisak ključnih aktera	14
4.8	Adresar nadležnih institucija	14
5	PLAN ZA PROVOĐENJE KONSULTACIJA.....	16
	ANEKS 1 - INSTITUCIJE U BIH/FBiH NADLEŽNE ZA IMPLEMENTACIJU EU DIREKTIVA VEZANIH ZA SEKTOR VODA	18
	ANEKS 2 - SPISAK KLJUČNIH AKTERA/SUDIONIKA	19

SPISAK TABELA

Tabela 1. EU-ODV zahtjevi vezani za učešće javnosti	7
Tabela 2. Međunarodni nivo	19
Tabela 3. Međunarodne institucije sa uredima u BiH	19
Tabela 4. BiH - Nadležna ministarstva/institucije	19
Tabela 5. FBiH - Ministarstva/institucije nadležne za sektor voda	19
Tabela 6. FBiH - Savjetodavno tijelo	19
Tabela 7. FBiH - Ostala relevantna ministarstva/institucije.....	20
Tabela 8. FBiH - Ostali relevantni pravni subjekti	20
Tabela 9. FBiH - Ključni korisnici vodnih resursa iz sektora privrede/industrije sa posebnim uticajem na kvalitet/kvantitet površinskih i/ili podzemnih voda.....	21
Tabela 10. FBiH - Organizacije civilnog društva	21

SPISAK SLIKA

Slika 1 Ključni vidovi obezbjeđenja učešća javnosti	5
Slika 2 Sektor za vode FMPVŠ.....	11
Slika 3 Arhiva časopisa "VODA I MI" (www.voda.ba)	12
Slika 4 www.voda.ba - Obrazac za konsultiranje javnosti	13
Slika 5 Prezentacija nacrtu Plana upravljanja vodama u Odžaku	16
Slika 6 Prezentacija nacrtu Plana upravljanja vodama u Travniku	17
Slika 7 Prezentacija nacrtu Plana upravljanja vodama u Sarajevu.....	17

1 UVOD

Učešće javnosti ima jednu od ključnih uloga u procesu implementacije EU Okvirne direktive o vodama i to naročito u dijelu vezanom za izradu i usvajanje RBM planova. Značaj učešća javnosti u kreiranju planskih dokumenata vezanih za sektor voda naglašen je i nizom drugih međudržavnih konvencija od kojih su najznačajnije:

- Aarhus konvencija - Konvencija o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi po pitanjima okoliša¹;
- UNECE konvencija o vodama - Konvencija o zaštiti i korištenju prekograničnih vodotoka i Međunarodnih jezera (Helsinška konvencija)²
- Dunavska konvencija - Konvencija o saradnji za zaštitu i održivo korištenje rijeke Dunav³;
- Okvirni sporazum o slivu rijeke Save⁴

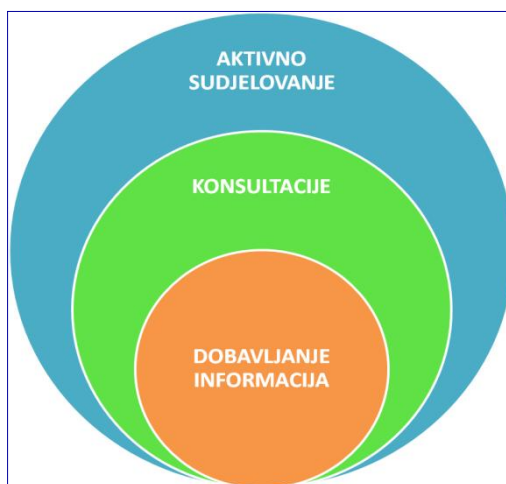
U skladu sa EU ODV, za sliv rijeke Save u FBiH, neophodno je da se obezbijedi učešće javnosti na slijedećim nivoima;

- međunarodni nivo (vezano za implementaciju međunarodnih sporazuma koje je BiH ratificirala, npr. za sliv rijeke Dunava, sliv rijeke Save ili vezano za prekogranične bilateralni sporazume);
- nivo BiH (vezano za međuentitetsko usaglašavanje za cijeli sliv rijeke Save);
- entitetski nivo (vezano za usaglašavanje planova za sliv rijeke Save i sliv Jadranskog mora);
- lokalni nivo (vezano za usaglašavanje sa planovima razvoja na kantonalnom, gradskom ili opštinskom nivou).

Generalno se može apostrofirati da se u EU-ODV pominju tri ključne forme kojima se obezbjeđuje učešće javnosti:

- Pružanje informacija (nadležne institucije prezentiraju planske/strateške dokumente javnosti);
- Konsultacije (nadležne institucije traže od ključnih aktera/sudionika komentare/prijedloge);
- Aktivno sudjelovanje (nadležne institucije traže aktivno uključanje svih zainteresiranih u smislu dostavljanja komentara/prijedloga tokom cijelog ciklusa: izrade, implemenetacije i ažuriranja planova upravljanja vodama).

Opseg i međusobna povezanost ovih formi je prikazana na slijedećoj slici.

Slika 1 Ključni vidovi obezbjeđenja učešća javnosti

¹ <http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>

² <http://www.unece.org/env/water/text/text.html>

³ <https://www.icpdr.org/main/icpdr/danube-river-protection-convention>

⁴ http://www.savacommission.org/dms/docs/dokumenti/documents_publications/basic_documents/fasrb_bih_hrv.pdf

2 KLJUČNI CILJEVI PLANA UČEŠĆA JAVNOSTI

Plan učešća javnosti ima za cilj da prezentira:

- način kako nadležne institucije treba da obezbijede informisanje šire javnosti o bitnim pitanjima upravljanja vodnim resursima na vodnom području rijeke Save u FBiH, mjerama koje se planiraju poduzeti kao i nadležnim institucijama u njihovom provođenju;
- način na koji ključni sudionici i šira javnost u FBiH mogu da utiču na formiranje konačne verzije Plana upravljanja vodnim područjem rijeke Save u FBiH kao i provođenju implementacije istog;
- strukturu i mehanizme za sudjelovanje javnosti u izradi i ažuriranju Plana upravljanja;
- smjernice nadležnim institucijama o tome kako poštovati obaveze koje se tiču zahtjeva iz ODV vezanim za obezbjeđenje učešća javnosti u izradi Plana upravljanja;
- prijedlog o identifikaciji ključnih sudionika u procesu izrade, implementacije i ažuriranja Plana upravljanja;
- način kako ključni sudionici i šira javnost može imati pristup svim informacijama korištenim za izradu Plana upravljanja.

3 ADMINISTRATIVNO-INSTITUCIONALNI OKVIR

Za izradu plana učešća javnosti kao ključni dokumenti su korišteni:

- EU Okvirna direktiva o vodama (2000/60/EC)⁵;
- EU vodič br 8. "Učešće javnosti vezano za EU Okvirnu direktivu o vodama"⁶
- "EU horizontalno zakonodavstvo";
- Zakon o vodama FBiH⁷;
- Zakon o zaštiti okoliša FBiH⁸
- Strategija upravljanja vodama FBiH 2010 - 2022⁹;
- Uredba o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata¹⁰.

3.1 EU-ODV zahtjevi u pogledu učešća javnosti

EU-ODV je utvrdila određene inovativne koncepte u procesu obezbjeđenja održivog upravljanja vodnim resursima u državama članicama EU. U Aneksu VII EU Okvirne direktive o vodama je navedeno da RBM planovi trebaju uključiti:

- rezime o javnim informacijama i konsultacijama koje su poduzete, njihove rezultate i promjene u planu koje su napravljene kao posljedica provedenih konsultacija;
- popis nadležnih organa u skladu sa Aneksom I EU ODV;
- kontakte i procedure za dobijanje prateće dokumentacije i informacija iz člana 14 (1), a posebno detalje kontrolnih mjera usvojenih u skladu sa članom 11(3g) i 11(3i) kao i podatke prikupljene monitoringom u skladu sa članom 8. i Aneksom V.

Osnovne postavke EU ODV vezane za učešće javnosti prezentirane su u preambuli 14, preambuli 46 i članu 14 kao što je to prezentirano u narednoj tabeli.

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32000L0060>

⁶ [https://circabc.europa.eu/sd/a/0fc804ff-5fe6-4874-8e0d-de3e47637a63/Guidance%20No%208%20-%20Public%20participation%20\(WG%202.9\).pdf%20b](https://circabc.europa.eu/sd/a/0fc804ff-5fe6-4874-8e0d-de3e47637a63/Guidance%20No%208%20-%20Public%20participation%20(WG%202.9).pdf%20b)

⁷ http://fmpvs.gov.ba/upload_files/1440532838-188_950_318_b.pdf

⁸ <http://www.fmoit.gov.ba/download/ZAKON%20O%20ZASTITI%20OKOLISA.doc>

⁹ http://fmpvs.gov.ba/upload_files/1440608449-177_665_283_b.pdf

¹⁰ <http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/zakoni/2012/uredbe/18b.html>

Tabela 1. EU-ODV zahtjevi vezani za učešće javnosti

EU-ODV	Opis
Preambula 14	Uspjeh ove Direktive oslanja se na blisku saradnju i usklađeno djelovanje u Zajednici, zemljama članicama i na lokalnom nivou, kao i na informisanju, konsultovanju i sudjelovanju javnosti, uključujući i korisnike.
Preambula 46	Radi osiguranja sudjelovanja javnosti, uključujući i korisnike voda, u procesu donošenja i ažuriranja RBM planova, potrebno je prezentirati odgovarajuće informacije o planiranim mjerama i izvješća o napredovanju njihove provedbe u pogledu uključivanja javnosti i to prije usvajanja konačnih odluka o neophodnim mjerama.
Član 14 - Informisanje i konsultovanje javnosti	<p>1. Zemlje članice poticati će aktivno uključivanje svih zainteresovanih strana u provedbi ove Direktive, a naročito u izradi, evaluaciji i dopunjavanju RBM planova. Zemlje članice će osigurati da će za svako vodno područje objaviti i učiniti dostupnim javnosti, uključujući i korisnike:</p> <ol style="list-style-type: none"> vremenski raspored i program rada na izradi plana, uključujući i popis konsultacija koje treba obaviti, najmanje 3 godine prije početka razdoblja na koje se plan odnosi; privremeni pregled značajnih pitanja upravljanja vodama identificiranim u datom vodnom području i to najmanje 2 godine prije početka razdoblja na koje se plan odnosi; kopije nacrtu plana upravljanja riječnim slivom, najmanje godinu dana prije početka razdoblja na koje se plan odnosi. <p>Na zahtjev će se obezbijediti pristup pratećim dokumentima i informacijama koje se korištene za izradu nacrtu RBM plana.</p>

U procesu implementacije EU ODV pripremljen je i poseban vodič¹¹ sa detaljnijim objašnjenjima i smjernicama nadležnim institucijama i široj javnosti o načinu uključivanja javnosti u proces izrade, implementacije i ažuriranja RBM planova.

3.2 Horizontalno EU zakonodavstvo

U cilju obezbjeđenja učešća šire javnosti u procesu izrade i usvajanja Plana upravljanja vodama potrebno se adekvatno pridržavati i uputstava/instrukcija prezentiranih u tzv. horizontalnom EU zakonodavstvu:

- **Direktiva o pristupu informacijama:** Direktiva 2003/4/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 28. januara 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i koja ukida Direktivu Vijeća 90/313/EEC;
- **Direktiva o izvještavanju:** Direktiva Vijeća od 23. decembra 1991. o standardizaciji i racionalizaciji izvještaja o implementaciji određenih direktiva koje se odnose na okoliš (91/692/EEC);
- **Direktiva procjene utjecaja na okoliš (PUO):** Direktiva Vijeća 85/337/EEC od 27. juna 1985. o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 97/11/EC od 3. marta 1997.;
- **Direktiva Strateške procjene utjecaja na okoliš (SEA):** Direktiva 2001/42/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 27. juna 2001. o procjeni učinaka pojedinih planova i programa na okoliš;
- **Direktiva osiguranje sudjelovanja javnosti u PUO:** Direktiva 2003/35/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. maja 2003. o osiguranju sudjelovanja javnosti u odnosu na izradu određenih planova i programa

¹¹ European Commission, 2003. Common Implementation Strategy for the Water Framework Directive (2000/60/EC). Guidance document No8. Public Participation in relation to the Water Framework Directive.

koji se odnose na okoliš i dopune s obzirom za sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu Direktive Vijeća 85/337/EEC i 96/61/EC.

3.3 Pravni okvir u FBiH

Pravni okvir unutar kojeg se definiše način učešća javnosti i pristup informacijama vezanim za planove upravljanja vodama u FBiH uključuje veći broj dokumenata. Najznačajniji među njima su:

- Zakon o vodama FBiH;
- Strategija upravljanja vodama FBiH 2010 - 2022;
- Zakon o zaštiti okoliša FBiH;
- Uredba o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata („Službene novine Federacije BiH“, broj 51/12).

3.3.1 Zakon o vodama FBiH

Zakon o vodama FBiH regulišu se, između ostalog, obaveze i odgovornosti nadležnih institucija vezano za učešće javnosti kod izrade strateških/planskih dokumenata. Već u poglavlju II član 3. „Opšta načela“ ZoV je navedeno da će se vodni resursi koristiti na način koji osigurava učešće javnosti u izradi planova upravljanja vodama. To je potpuno u skladu sa zahtjevima Okvirne direktive o vodama gdje je aktivno učešće svih zainteresiranih strana u pripremi, implementaciji i ažuriranju Planova upravljanja neizostavan korak u procesu implementacije EU ODV.

Član 38. Zakona o vodama FBiH „Konsultovanje javnosti“ reguliše proces na koji Agencije za vode obavještavaju Savjetodavno vijeće za vode i lokalnu zajednicu o početku pripreme plana upravljanja vodama, te daje informacije o procesu konsultovanja javnosti.

Osim člana 38. Zakona o vodama FBiH, član 124. „Obavještavanje zainteresiranih strana i javnosti“ definiše procedure prilikom izdavanja prethodne vodne saglasnosti, dok član 126. Zakona o vodama FBiH „Dostavljanje odluke i obavještavanje“ određuje način na koji će nadležno tijelo, prije izdavanja vodnog akta, obavijestiti zainteresirane strane i javnost na području riječnog sliva.

3.3.2 Strategija upravljanja vodama FBiH 2010-2022

Prema Zakonu o vodama FBiH, nadležne institucije imaju obavezu izrade Strategije upravljanja vodama koja treba da služi kao osnovni dokument za izradu Planova upravljanja vodnim područjima. Strategija upravljanja vodama FBiH (Strategija) usvojena je 2011.godine.

Iako Strategija nije definisala posebne mjere u pogledu osiguranja učešća javnosti, u dokumentu se na više mjesta referiše na ZoV FBiH kao pravni okvir za provedbu aktivnosti vezanih za učešće javnosti.

3.3.3 Zakon o zaštiti okoliša FBiH

Zakon o zaštiti okoliša FBiH reguliše, između ostalog i zaštitu voda koja obuhvata očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha, reguliranje kvaliteta i kvantiteta vode, zaštitu korita, obalnih područja kopnenih voda i akvifera. U tom kontekstu, u Zakonu se na više mjesta regulišu dužnosti nadležnih institucija u pogledu učešća javnosti i obezbjeđenja informacija iz oblasti zaštite okoliša. Važno je napomenuti da se ovim Zakonom reguliše, između ostalog, da nadležno ministarstvo mora osigurati i učešće javnosti u postupcima procjene uticaja projekata na okoliš.

3.3.4 Uredba o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata

Uredbom o pravilima za učešće zainteresirane javnosti u postupku pripreme federalnih pravnih propisa i drugih akata (Službene novine FBiH, br. 51/12) uređuju se pravila za postupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, federalnih ministarstava, federalnih uprava i federalnih upravnih organizacija u pripremi prednacrt/nacrta/prijedloga zakona, strategija, programa i drugih akata koje donose ili predlažu federalni organi i Vlada, a u cilju osiguranja učešća zainteresirane javnosti.

U skladu sa Odredbom, učešće zainteresirane javnosti obuhvata četiri ključna oblika:

- Informiranje podrazumijeva jednosmjernan proces u okviru kojeg federalni organi informiraju građane prema svom nahođenju ili građani dolaze do informacija na vlastitu inicijativu;
- Konsultacije podrazumijevaju dvosmjerni proces tokom kojeg federalni organi traže i primaju povratne informacije od građana, odnosno zainteresirane javnosti u postupku donošenja pravnih propisa i drugih akata;
- Uključivanje javnosti podrazumijeva aktivno uključenje zainteresirane javnosti u izradu pravnih propisa i drugih akata, kroz članstvo u radnim tijelima;
- Partnerstvo podrazumijeva najviši stepen saradnje i uzajamne odgovornosti Vlade i predstavnika zainteresirane javnosti za proces donošenja pravnih propisa i drugih akata, a osigurava se potpisivanjem sporazuma o partnerstvu.

3.3.5 Podstrategija o načinu sudjelovanja javnosti u procesu implementacije EU Okvirne direktive o vodama u BiH

Kroz EU projekat "Podrška vodnoj politici u BiH" (2011 god.) pripremljena je i "Podstrategija o načinu sudjelovanja javnosti u procesu implementacije EU Okvirne direktive o vodama u BiH" kojom su, između ostalog, definisani i ključni elementi načina na koji se treba obezbijediti učešće šire javnosti u procesu izrade, implementacije i ažuriranja Planova upravljanja vodama. Nažalost, ovaj dokument još uvijek nije zakonski ozvaničen.

4 KLJUČNI AKTERI/SUDIONICI

Za potrebe izrade plana učešća javnosti kao ključni akteri/sudionici u BiH/FBiH koji se trebaju aktivno uključiti u proces izrade, implementacije i ažuriranja Planova upravljanja vodama razvrstani su slijedeće kategorije:

- Vladin sektor;
- Lokalne zajednice;
- Privreda/industrija;
- Ostali relevantni pravni subjekti;
- Nevladin sektor.

4.1 Vladin sektor u BiH

Implementacija EU Okvirne direktive o vodama podrazumijeva i paralelnu implementaciju većeg broja drugih EU direktiva vezanih za sektor voda. Za potrebe ovog plana urađen je pregled nadležnosti pojedinih institucija kao što je prezentirano u aneksu 1 ovog dokumenta.

4.1.1 Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

Nadležna institucija za koordinaciju implementacije EU Okvirne direktive o vodama u BiH je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (MVTEO). Unutar ministarstva, Sektor za prirodne resurse, energetiku i zaštitu okoline nadležan je za oblast upravljanja vodama. U tom sektoru se obavljaju studijsko-analitički, upravni, normativno-pravni, stručno-operativni, informacijsko-dokumentacioni i administrativno-tehnički poslovi iz oblasti :

- upravljanje prirodnim resursima;
- turizma;
- koncesija;
- energetike;
- zaštite prirodnih bogatstava i okoline.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je, između ostalog, nadležno i za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti BiH koji se odnose na definisanje politike, osnovnih principa, koordiniranje djelatnosti i usklađivanje planova entitetskih tijela vlasti i institucija na međunarodnom planu u području zaštite okoline, razvoja i korištenja prirodnih resursa;

4.2 Vladin sektor u FBiH

Prema Zakonu o vodama FBiH, tri ključne institucije koje u svojoj ingerenciji imaju obaveze i nadležnosti u pogledu izrade Planova upravljanja vodnim područjima u FBiH su:

- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;
- Agencija za vodno područje rijeke Save;
- Agencija za vodno područje Jadranskog mora.

Samim tim, te institucije su zakonodavno i "najpozvanije" da obezbijede i adekvatno učeće javnosti u procesu izrade, implementacije i ažuriranja Planova upravljanja.

4.2.1 Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Ključne aktivnosti "Sektora za vode" Federalnog ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo koje se mogu i trebaju dovesti u vezu sa izradom plana učešća javnosti su:

- pripremanje strategija i razvojnih politika upravljanja vodama;
- predlaganje razvojnih dokumenata integralnoga upravljanja vodama (planovi upravljanja riječnim bazenima, programi mjera, plan obrane od poplava, plan zaštite voda od zagađivanja, planovi za incidentne situacije, suše i erozije i drugi dokumenti po važećoj zakonskoj regulativi) i praćenje provođenja ovih dokumenata;
- koordiniranje praćenja stanja vodnih resursa i priprema informacija iz oblasti upravljanja vodama;
- provođenje postupaka za dodjelu koncesija u skladu s nadležnostima Ministarstva u ovoj oblasti;
- poslovi koji su vezani za međunarodne ugovore, sporazume, konvencije i protokole iz oblasti vodoprivrede (Dunavska, Barcelonska, Helsinška konvencija, Sporazum o rijeci Savi, Ugovor o vodoprivrednoj suradnji s Republikom Hrvatskom) i poslovi vezani za međuentitetsku suradnju po Memorandumu o međuentitetskoj suradnji u oblasti vodoprivrede;
- nadzor nad radom institucija za upravljanje vodama na federalnoj razini (agencije);
- koordinacija u upravljanju vodnim resursima sa kantonima/županijama.

Ključne informacije vezane za rad ministarstva i "Sektora za vode" adekvatno su prezentirane na njihovoj web-stranici: http://fmpvs.gov.ba/V_3/vode?p=0, kao što je prezentirano i na narednoj slici.

Sektor za vode

SEKTOR ZA VODE

Pomoćnica ministra za vode
Hazima Hadžović
Tel: +387 33 726 623
Faks: +387 33 726 669
Email: hazima.hadzovic@fmpvs.gov.ba

U Sektoru za vode vrše se sljedeći poslovi:

- 1) pripremanje strategija i razvojnih politika upravljanja vodama, vodoprivrednim objektima i javnim vodnim dobrom (iz oblasti korištenja voda, zaštite voda i zaštite od štetnoga djelovanja voda i praćenje stanja voda);
- 2) predlaganje razvojnih dokumenata integralnoga upravljanja vodama (planovi upravljanja riječnim bazenima, programi mjera, plan obrane od poplava, plan zaštite voda od zagađivanja, planovi za incidentne situacije, suše i erozije i drugi dokumenti po važećoj zakonskoj regulativi) i praćenje provođenja ovih dokumenata;
- 3) pripremanje zakona i drugih propisa i institucionalno uređivanje u oblasti vodoprivrede iz nadležnosti Federacije;
- 4) sudjelovanje u izradi prijedloga proračuna Ministarstva iz nadležnosti Sektora;
- 5) koordiniranje praćenja stanja vodnih resursa i priprema informacija iz oblasti upravljanja vodama;
- 6) usmjeravanje razvoja vodnoga režima i stanja voda, kroz identifikaciju i implementaciju razvojnih projekata i suradnja s jedinicama i službama za implementaciju projekata u Ministarstvu i s Federalnim ministarstvom financija, institucijama za upravljanje vodama i drugim institucijama;
- 7) provođenje postupaka za dodjelu koncesija u skladu s nadležnostima Ministarstva u ovoj oblasti;
- 8) poslovi koji su vezani za međunarodne ugovore, sporazume, konvencije i protokole iz oblasti vodoprivrede (Dunavska, Barcelonska, Helsinška konvencija, Sporazum o rijeci Savi, Ugovor o vodoprivrednoj suradnji s Republikom Hrvatskom) i poslovi vezani za međuentitetsku suradnju po Memorandumu o međuentitetskoj suradnji u oblasti vodoprivrede i dr. (sudjelovanje u pripremi, te koordinaciji i provođenju obveza iz ovih dokumenata s institucijama na razini BiH i institucijama iz Republike Srbije);
- 9) nadzor nad radom institucija za upravljanje vodama na federalnoj razini (agencije) i nadzor nad zakonitošću akata koje donose kantoni/županije i agencije u upravnom postupku;
- 10) koordinacija u upravljanju vodama sa županijama/kantonima;
- 11) izvršavanje i drugih poslova iz nadležnosti Sektora.

Slika 2 Sektor za vode FMPVŠ

4.2.2 Agencija za vodno područje rijeke Save

U skladu sa Zakonom o vodama FBiH, najznačajnije aktivnosti Agencija za vodna područja a koje su vezane za izradu plana učešća javnosti su:

- pismeno obavještava kantone, gradove i opštine, a putem sredstava javnog informisanja pravna i fizička lica koja imaju sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji vodnog područja za koje se priprema plan;
- objavljuje nacrt plana i omogućava uvid u dokumente na osnovu kojih je nacrt plana i napravljen;
- priprema izvještaj koji obuhvata opis aktivnosti i rezultata učešća javnosti u postupku izrade plana;
- priprema izvještaj koji prezentira usvojene, odnosno odbijene primjedbe na nacrt plana.

Ovdje je važno napomenuti da AVP Sava ima razvijen sistem informisanja šire javnosti o aktivnostima koje se provode u oblasti upravljanja vodama i to:

- preko web portala: www.voda.ba;
- redovnim publiciranjem stručno-inforamtivnog časopisa "VODA I MI" koji se može naći i na web portalu Agencije (vidi narednu sliku);
- obavještavanjem javnosti putem dnevnih i sedmičnih novina;
- obavještavanjem javnosti putem radijskih i televizijskih emisija i/ili reportaža.

Slika 3 Arhiva časopisa "VODA I MI" (www.voda.ba)

Sa početkom izrade Plana upravljanja vodama, Agencija je posvetila poseban dio portala i izradi nacrtu Plana kako bi šira javnost, pored generalnih informacija i uvida u raspoloživu dokumentaciju, mogla dostaviti i svoje komentare na isti (vidi narednu sliku).

Slika 4 www.voda.ba - Obrazac za konsultiranje javnosti

4.3 Lokalne zajednice

Što se tiče učešća lokalnih zajednica u procesu izrade, implementacije i ažuriranja Plana upravljanja vodama rijeke Save u FBiH, AVP Sava je direktno informisala i pozvala predstavnike kantona na slivu rijeke Save, da dostave svoje komentare/prijedloge na nacrt plana.

4.4 Privreda/industrija

AVP Sava je direktno pozvala na komentarisanje nacрта Plana upravljanja vodama one privredne/industrijske organizacije koje imaju najveći negativan uticaj na kvalitet i kvantitet površinskih i podzemnih voda usljed ispuštanja svojih otpadnih voda u prirodne recipijente ili zbog korištenja voda na način koji je u suprotnosti sa preporukama EU ODV. To se u prvom redu odnosi na:

- proizvodno-prerađivačku, metalnu i prehrambenu industriju;
- elektroprivredu;
- organizacije koje se bave poljoprivrednim aktivnostima na većim obradivim površinama;
- organizacije koje se bave intezivnim stočarstvom ili peradarstvom;
- organizacije koje se bave intenzivnom eksploatacijom šuma;
- organizacije koje se bave intenzivnom eksploatacijom riječnog materijala.

4.5 Ostali relevantni pravni subjekti u FBiH

U procesu izrade Plana upravljanja vodama, AVP Sava je obavijestila o izradi nacрта plana i slijedeće pravne subjekte:

- predstavnike stranih institucija smještenih i BiH koji su tokom posljednje dekade finansirali projekte u sektoru voda u BiH/FBiH;
- univerzitete i relevantne fakultete uključujući i njihove naučno-istraživačke institute;
- laboratorije ovlaštene od strane FMPVŠ za mjerenje i analizu tereta otpadnih voda;
- organizacije ovlaštene od strane FMPVŠ za projektovanje hidrotehničkih sistema i objekata;
- organizacije kojima je FMPVŠ izdala Ovlaštenja za složene i/ili manje vodne objekte/aktivnosti.

4.6 Nevladin sektor u FBiH

Generalno se podrazumijeva da su nevladine organizacije sve one koje nisu dio administrativno-institucionalnog aparata (iako u svijetu postoji dosta NVO koje su osnovale vlade ali iste nisu dio administrativnog aparata) kao i one organizacije za koje se može ustvrditi da rade na neprofitnoj osnovi.

U slučaju FBiH, može se reći da je praksa uključivanja nevladinog sektora u proces izrade i usvajanja strateških/planskih dokumenata zaživela tek zadnjih desetak godina. Međutim, mora se konstatirati da i pored činjenice da je ta oblast dosta dobro zakonski regulirana u FBiH njena svakodnevna primjena je svedena na rad nekolicine NVO organizacija i volonterski rad određenog broja pojedinaca jer finansiranje rada NVO sektora nije adekvatno uređeno. Stoga se kod usvajanja ovog Plana upravljanja vodama mora posvetiti posebna pažnja uspostavi jače komunikacije vladinog sa nevladinim sektorom kako bi se zajedničkim naporima ostvarili ciljevi zacrtani Planom.

Za potrebe izrade Plana upravljanja vodama u FBiH poseban akcenat je stavljen na identifikaciju onih NVO koje su fokusirane:

- na zaštitu okoliša generalno, a naročito na zaštitu kvaliteta i kvantiteta voda;
- zaštitu biodiverziteta;
- korištenje voda u turističke i sportsko-rekreacione svrhe.
- građanima pojedincima u najširem smislu kao korisnicima površinskih i/ili podzemnih voda.

4.7 Spisak ključnih aktera

U aneksu 1 ovog dokumenta dat je prikaz ključnih aktera/sudionika koje je AVP Sava direktno pozvala da se uključe u proces izrade, implementacije i ažuriranja Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save u FBiH.

4.8 Adresar nadležnih institucija

Nadležne institucije za provedbu Okvirne direktive o vodama u Federaciji BiH na vodnom području rijeke Save su:

1. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
TRG BiH 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel.: +387 (0)33 220 093; +387(0) 33 214 102
fax: +387 (0)33 220 091
e-mail: info@mvteo.gov.ba
<http://www.mvteo.gov.ba/>
2. Federalno ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Marka Marulića 2
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel.: +387 (0)33 726 550
fax: +387 (0)33 726 669
e-mail: info@fmpvs.gov.ba
<http://www.fmpvs.gov.ba/>

3. Agencija za vodno područje rijeke Save
Hamdije Čemerlića 39a
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel.: +387 (0)33 726 400
fax: +387 (0)33 726 423
e-mail: info@voda.ba
<http://www.voda.ba>

5 PLAN ZA PROVOĐENJE KONSULTACIJA

Plan za provođenje konsultacija javnosti u procesu usvajanja Plana upravljanja vodama definiran je prvenstveno na osnovu EU ODV, Zakona o vodama FBiH i Podstrategije¹². Nakon izrade nacrt plana, AVP Sava je poduzela slijedeće aktivnosti:

- a) Objavila na web-stranici nacrt plana sa svim pratećim dokumentima kako bi svi zainteresovani mogli preuzeti iste, tj. ostvariti direktan uvid u predloženi nacrt i njegove prateće dokumente;
- b) Objavila na web-stranici obrazac za "on-line" komentarisanje nacrt plana;
- c) Objavila na web stranici kontakte (telefone i email adrese) koje zainteresirani mogu koristiti za dostavljanje komentara;
- d) Utvrdila listu ključnih aktera/sudionika koje je direktno kontaktirala, tj. direktno pozvala da se uključe u proces konsultacija (inicijalni prijedlog je utvrđen u aneksu 1 ovog dokumenta);
- e) Postavila kalendar na web-stranici sa informacijama o:
 - datumima do kada će se primati komentari;
 - datumima i gradovima u kojima će se održati javne rasprave;
 - datumima novelacije finalne verzije plana;
 - orijentacionim datumima usvajanja plana;
- f) Dostavila zvanični poziv ključnim akterima/sudionicima (vidi Aneks 1) da se uključe u proces izrade plana, prvenstveno dostavljajući komentare na nacrt plana, a ako su zainteresovani, i postavljanjem poveznice (linka) na web-adresu Agencije na kojoj će biti smješten nacrt plana;
- g) Objavila veće oglase u dvoje dnevnih novina sa pozivom svim zainteresiranim da se uključe u proces izrade plana (prvenstveno dostavljajući komentare na nacrt plana);
- h) Dostavila ključnim javnim medijima informaciju o publikaciji nacrt plana na web stranici Agencije;
- i) Vodila urednu evidenciju o dostavljenim komentarima;
- j) Aktivno se uključila u održavanje javnih rasprava koje je projektni tim proveo u tri grada na slivu rijeke Save;
- k) Organizovala radio prezentacije o nacrtu plana;
- l) Pripremila odgovore na dostavljene komentare;
- m) Pripremila izvještaj o provođenju procesa konsultacija koji će se na kraju ugraditi u RBM plan;
- n) Prezentovaće Plan upravljanja na stručnim seminarima (npr. kod proslave "Međunarodnog dana voda", konferencijama o vodama i sl.).

Prezentacije nacrt Plana upravljanja održane su u Odžaku (15.03.2016), Travniku (23.03.2016.) i Sarajevu (29.03.2016.) i na njima su prisustvovali predstavnici institucija koje se bave vodama na općinskom, kantonalnom, federalnom te državnom nivou, predstavnici korisnika i zagađivača voda, predstavnici naučnih i stručnih institucija u FBiH, nevladin sektor, mediji i dr.

Slika 5 Prezentacija nacrt Plana upravljanja vodama u Odžaku

¹² Podstrategija o načinu sudjelovanja javnosti u procesu implementacije EU Okvirne direktive o vodama u BiH, 2011.

Slika 6 Presentacija nacrtu Plana upravljanja vodama u Travniku

Slika 7 Presentacija nacrtu Plana upravljanja vodama u Sarajevu

ANEKS 1 - INSTITUCIJE U BIH/FBIH NADLEŽNE ZA IMPLEMENTACIJU EU DIREKTIVA VEZANIH ZA SEKTOR VODA

Legenda:

MVTEO-Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

FMPVŠ-Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

FMOIT-Federalno ministarstvo okoliša i turizma

FMZ-Federalno ministarstvo zdravstva

✓ Nosilac aktivnosti

✓ Saraduje na aktivnosti

Br	Direktiva	Broj Direktive	BIH	FBIH		
				FMPVŠ	FMOIT	FMZ
1	Okvirna direktiva o vodama	2000/60/EC	MVTEO	✓		
2	Direktiva o zagađenju uzrokovanom ispuštanjem određenih opasnih supstanci	2006/11/EC	MVTEO		✓	✓
3	Direktiva o zahtjevanom kvalitetu vode u kojoj žive školjkaši	2006/113/EC	MVTEO	✓		
4	Direktiva o zaštiti podzemne vode od zagađivanja i pogoršavanja kvaliteta	2006/118/EC	MVTEO	✓		
5	Direktiva o kvalitetu slatkih voda kojima je potrebna zaštita ili poboljšanje radi obezbeđenja života riba	2006/44/EC	MVTEO	✓		
6	Direktiva o upravljanju kvalitetom vode za kupanje	2006/7/EC;	MVTEO	✓		
7	Direktiva o o procjeni i upravljanju rizicima od poplava	2007/60/EC	MVTEO	✓		
8	Direktiva o standardima kvaliteta okoliša u oblasti politike voda	2008/105/EC	MVTEO		✓	✓
9	Direktiva o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji)	2008/56/EC	MVTEO	✓	✓	✓
10	Direktiva o očuvanju divljih ptica	2009/147/EC	MVTEO		✓	✓
11	Direktiva o hemijskim analizama i monitoringu statusa voda	2009/90/EC	BATA - Institut za akreditiranje BiH	✓		
12	Direktiva o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja)	2010/75/EU	MVTEO		✓	✓
13	Direktiva o o procjeni uticaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš	85/337/EEC	MVTEO		✓	✓
14	Direktiva o zaštiti okoliša, posebno tla, kod upotrebe mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u poljoprivredi	86/278/EEC	MVTEO	✓	✓	✓
15	Direktiva o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda	91/271/EEC	MVTEO	✓		
16	Direktiva o stavljanju u promet proizvoda za zaštitu biljaka	91/414/EEC	MVTEO (Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja)	✓	✓	✓
17	Direktiva o zaštiti voda od zagađenja uzrokovanih nitratima iz poljoprivrednih izvora	91/676/EEC	MVTEO	✓	✓	✓
18	Direktiva o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore	92/43/EEC	MVTEO		✓	✓
19	Direktiva o kvaliteti vode namjenjene za ljudsku potrošnju	98/83/EC	Agencija za sigurnost hrane BiH	✓	✓	✓

ANEKS 2 - SPISAK KLJUČNIH AKTERA/SUDIONIKA

Tabela 2. Međunarodni nivo

Naziv	Grad
1. Međunarodna komisija za sliv rijeke Save – Savska komisija	Zagreb, Republika Hrvatska
2. Međunarodna komisija za zaštitu Dunava - ICPDR	Beč, Austrija

Tabela 3. Međunarodne institucije sa uredima u BiH

Naziv	Grad
1. Delegacija Evropske komisije u BiH	Sarajevo
2. World Bank (WB)	Sarajevo
3. UNDP	Sarajevo
4. OSCE Missions in BiH	Sarajevo
5. REC BiH	Sarajevo
6. Ured MAP-a za BiH	Sarajevo

Tabela 4. BiH - Nadležna ministarstva/institucije

Naziv	Grad
1. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih poslova – Sektor za prirodne resurse, energetiku i zaštitu okoliša	Sarajevo
2. Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Sarajevo
3. Direkcija za evropske integracije	Sarajevo
4. Direkcija za ekonomsko planiranje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (DEP)	Sarajevo
5. Komisija za koncesije BiH	Banja Luka
6. Agencija za sigurnost hrane BiH	Mostar

Tabela 5. FBiH - Ministarstva/institucije nadležne za sektor voda

Naziv	Grad
1. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Sektor vodoprivrede	Sarajevo
2. Agencija za vodno područje rijeke Save	Sarajevo
3. Agencija za vodno područje Jadranskog mora	Mostar

Tabela 6. FBiH - Savjetodavno tijelo

Naziv	Grad
1. Savjetodavno vijeće vodnog područja rijeke Save	Sarajevo

Tabela 7. FBiH - Ostala relevantna ministarstva/institucije

Naziv	Grad
1. Federalno ministarstvo okoliša i turizma FBiH	Sarajevo
2. Federalni hidrometeorološki zavod - Sektor hidrologije	Sarajevo
3. Komisija za koncesije FBiH	Sarajevo
4. Fond za zaštitu okoliša FBiH	Sarajevo
5. Federalni zavod za agropedologiju	Sarajevo
6. Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo/Županije Sarajevo - Sektor za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo	Sarajevo
7. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanski kanton/županija	Tuzla
8. Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona/županije	Bihać
9. Ministarstvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo Zeničko-dobojski kanton	Zenica
10. Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjski kanton	Goražde
11. Ministarstvo šumarstva, vodoprivrede i poljoprivrede Srednjobosanskog kantona / županije	Travnik
12. Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavske županije/kantona	Orašje
13. Zavod za javno zdravstvo FBiH	Sarajevo

Tabela 8. FBiH - Ostali relevantni pravni subjekti

Naziv	Grad
1. Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu	Sarajevo
2. Tehnološki fakultet Tuzla	Tuzla
3. Prirodno matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu	Sarajevo
4. Federalni zavod za geologiju	Sarajevo
5. Mašinski fakultet Zenica	Zenica
6. Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine	Sarajevo
7. Pravna lica koja posjeduju ovlaštenje od Ministarstva prostornog uređenja FBiH za projektovanje hidrotehničkih sistema i objekata	
8. Pravna lica koja posjeduju ovlaštenja od Ministarstva prostornog uređenja FBiH za obavljanje stručnih poslova izrade planskih dokumenata	
9. Pravna lica kojima su od strane Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH izdana Ovlaštenja za složene vodne objekte ili aktivnosti	
10. Pravna lica kojima su od strane Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH izdana Ovlaštenja za manje složene objekte ili aktivnosti	
11. Laboratorije koje su od strane Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH ovlaštene za mjerenje otpadnih voda u FBiH	

Tabela 9. FBiH - Ključni korisnici vodnih resursa iz sektora privrede/industrije sa posebnim uticajem na kvalitet/kvantitet površinskih i/ili podzemnih voda

Grad	Naziv
1. Banovići	RMU Banovići
2. Bihać	Bihaćka pivovara d.d.
3. Bihać	Meggle mljekara d.o.o.
4. Bugojno	DD za proizvodnju kože
5. Bugojno	Donnia Trade d.o.o
6. Goražde	Pobjeda Rudet
7. Goražde	Unis Genex
8. Gornji Vakuf	Rudnik Gračanica
9. Gradačac	In Mer d.o.o.
10. Jajce	Elektrobosna - B.S.I. d.o.o.
11. Lukavac	Global Ispat koksna industrija
12. Lukavac	Sisecam Soda
13. Maglaj	Natron - Hayat d.o.o.
14. Mostar	JP „Elektroprivreda HZHB“
15. Sarajevo	JP „Elektroprivreda BiH“ (sa svim rudnicima i TE u sastavu konzorcija)
16. Sarajevo	KJKP Rad - Odlagalište Smiljevići
17. Sarajevo	Sarajevska pivara d.d.
18. Tuzla	JP za vodoprivrednu djelatnost „Spreča“
19. Tuzla	Pivara Tuzla d.d.
20. Tuzla	Prerada i promet mlijeka
21. Tuzla	Solana d.d.
22. Tuzla	Tuzla Kvarc
23. Visoko	Prevent GNR Leder
24. Visoko	Prevent grupacija
25. Visoko	Suša Commerce d.o.o.
26. Zenica	Arcelor Mittal Steel d.o.o.
27. Zenica	RMU

Tabela 10. FBiH - Organizacije civilnog društva

Naziv	Grad
1. Centar za okolišno održivi razvoj (COOR)	Sarajevo
2. Udruženje "Vesta"	Tuzla
3. Centar za ekologiju i energiju	Tuzla
4. Centar za razvoj i podršku	Tuzla
5. „Kremenik“	Vitez
6. Ekološka kolacija Unskog sliva „EKUS“	Bihać
7. Savez nevladinih organizacija LGS iz Bugojna (20 članova)	Bugojno